

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

بررسی نقش دیوان عدالت اداری در قضاوت و احقاق حقوق طرفین دعوی پیرامون آرای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری

(نمونه ی موردی : شکایت شاکی در خصوص تخلف کسری پارکینگ)

یونس مهرپویا^۱، مهدی بشیر^۲، غلامرضا قدیمی خاکستر^۳، مجید نوری^۴

۱- کارشناس امور فنی شهرسازی شهرداری منطقه ۱۰ مشهد، دانشجوی رشته حقوق، کارشناسی ارشد عمران راه و

ترابری^۱

۲- کارشناس محیط زیست شهرداری مشهد، لیسانس مهندسی کشاورزی

۳- کارشناس ناظر شهرسازی شهرداری منطقه ۱۰ مشهد، لیسانس

۴- کارشناس فضای سبز شهرداری منطقه ۱۰، لیسانس کشاورزی

(yoonesmehrpooya@yahoo.com)

چکیده

دیوان عدالت اداری، مرجع رسیدگی به تظلمات اداری، کارکنان و دستگاه های مشمول نسبت به تصمیمات، آرا، بخش نامه و نحوه ی عملکرد و ... بوده که در این بین، شهرداری ها و آرای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ها و مصوبات شورای اسلامی شهر و سهم بیشتری را نسبت به دیگر شکایات در بین دیگر دستگاه ها و ارگانها ی موضوعه ی قانون دارد. در این مقاله به نمونه ی موردی تشخیص تخلف کسری پارکینگ در جریان رسیدگی پرونده در کمیسیون ماده صد قانون شهرداری بوده و علی رغم اعتراض مالک به رای بدوی، کمیسیون تجدید نظر هم معمولاً" توجهی به اینگونه اعتراض ها نداشته و رای تجدید نظر

نویسنده ی اصلی^۱

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مبتنی بر تایید رای بدوی صادر می نمایند. از اینرو مالکان و ذینفعان، چاره ای جز شکایت در دیوان عدالت اداری نداشته که در صورت ارائه ی دفاعیه ای کامل و بسیط و ارائه ی امارات و دلایل محکمه پسند، می توانند پیروز این دعوی شده و با نقض رای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری، زمینه ی طرح مجدد پرونده را در کمیسیون همعرض و یا شعبه ی مربوطه با رعایت جمیع جهات الزام شده از سوی دیوان عدالت اداری منجمله ارجاع امر به کارشناسی رسمی و ... فراهم آورند و معمولاً با دقت بیشتری به پرونده ی تخلفات ساختمانی رسیدگی شده و حقوق حقه ی شاکی، مورد احقاق قرار می گیرد. در این مقاله، به بررسی نمونه ی موردی یک پرونده ی تخلفات ساختمانی بطور ویژه در مورد تخلف کسری پارکینگ پرداخته است.

نتیجه ی این تحقیق و بررسی موارد مشابه، حکایت از این موضوع داشته که دیوان عدالت اداری در احقاق حقوق شهروندان / مالکان نقش مثبت و اثرگذاری داشته باشد و توانسته است با نقض آرای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری و حکم به ورود شکایت در راستای اجرای عدالت و ایجاد فرصت تظلم خواهی دو طرفه، راه سوء استفاده طرفین دعوی را سد نماید.

کلمات کلیدی: دیوان عدالت، ماده صد، شهرداری، تخلف

۱- مقدمه

بخش مهمی از مناسبات اجتماعی به رابطه حاکمیت و شهروندان باز می گردد که تعدیل آن از مهم ترین وظایف حاکمیت و از مهم ترین حقوق شهروندان است؛ علت این مسئله هم آن است که حاکمیت تمام امکانات جامعه را در اختیار می گیرد تا امور شهروندان از جمله تأمین عدالت را رتق و فتق کند. از سوی دیگر شهروندان یا مردم یک جامعه نیز به دلیل ضرورت های اجتماعی، سیاسی و امنیتی در طول تاریخ پذیرفته اند که رهبری، هدایت و تکفل امور جامعه به نهاد حاکمیت واگذار شود، البته تعریف حاکمیت نیز در کشورهای مختلف ممکن است متفاوت باشد، گاه حکومت مستقیماً وارد عمل می شود، گاه دولت به نمایندگی از حاکمیت اعمال قدرت و اعمال نظر می کند و گاه دولت و جمهور مردم درباره مسئله ای تصمیم می گیرند و اجرا می کنند. نظر به اینکه در خصوص ضرورت صیانت از حقوق شهروندان در مقابل حاکمیت، ذاتاً قدرتمند است؛ حکمرانان این قدرت را هم از نهاد حکومت و هم مشروعیت اجتماعی وام می گیرند. تئوری های حقوق عمومی و جامعه شناسی اینگونه القا می کند که قدرت حاکمیت ناشی از اراده ملتهاست، اما در عمل اراده ملتها به تنهایی کارساز نیست و باید مرجعی برای تصمیم اراده اکثریت به اقلیت وجود داشته باشد، حداقل تجربه تاریخی ملتها این مسئله را ثابت می کند. تحولات سه دهه گذشته در زمینه احقاق حقوق شهروندی، تدوین نصوص قانونی و الزام حکومت ها به پایبندی به قانون، باعث ایجاد نهادهایی شده که مجرای احقاق حقوق شهروندان در برابر حاکمیت ها و بالعکس است. در حقوق ایران یکی از این نهادها دیوان عدالت اداری است که رسالت اصلی آن

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

تظلم خواهی شهروندان در برابر دستگاه‌های اجرایی است، این نهاد قانونی بر اساس اصل ۱۷۳ قانون اساسی ایجاد شده تا مرجعی برای شکایت شهروندان از ادارات و دستگاه‌های اجرایی باشد.

در مورد طبقه‌بندی موارد تخلف شهرداری‌ها، نحوه شکایت از شهرداری بنا بر نوع تخلف یا تقصیر این دستگاه متفاوت و مرجع صالح به رسیدگی به آن نیز فرق می‌کند؛ اگر شکایت از شهرداری ممکن است ناشی از ارتکاب فعل مجرمانه این دستگاه باشد، دادسرا و دادگاه عمومی کیفری، صالح به رسیدگی است و اگر شکایت از شهرداری ناشی از دعای مدنی و مناسبات مرتبط با حقوق خصوصی مانند دعای قراردادهای منعقد شده در اجرای طرح‌های شهری باشد، دادگاه عمومی حقوقی مرجع رسیدگی است؛ اما اگر شکایت به دلیل اقدامات و تصمیمات شهرداری باشد که در نتیجه آن قوانین و مقررات عمومی نقض شده، دیوان عدالت اداری صالح به رسیدگی است.

در خصوص دعای قابل طرح علیه شهرداری در دیوان عدالت اداری نیز باید قائل به تفکیک شد، چنانچه موضوع دعوا مصوبات غیر قانونی شهرداری و کمیسیون‌ها و سازمان‌های مرتبط با آن بوده و این مصوبات فراگیر و عمومی باشد، رسیدگی به شکوائیه در صلاحیت هیئت عمومی دیوان عدالت اداری است، اما اگر مصوبه مورد شکایت مربوط به شخص حقیقی یا حقوقی معین بوده و جنبه عمومی نداشته باشد، رسیدگی به شکایت در صلاحیت شعب دیوان عدالت اداری است.

دادخواست یا شکایت از شکایت از اقدامات و تصمیمات شهرداری مانند ابطال اسناد تملک اراضی و احراز وقوع تخلف شهرداری، ایجاد اخلال یا خودداری از صدور پروانه ساختمانی یا سایر مجوزهای قانونی، ابطال پروانه‌های ساختمانی، هم باید خطاب به ریاست دیوان تقدیم شود که این شکایات به شعب دیوان عدالت اداری ارجاع خواهد شد. شکایت از آرای کمیسیون‌های موضوع قانون شهرداری مانند کمیسیون‌های مواد ۱۰۰ و ۷۷ و کمیسیون موضوع بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری نیز در شعب دیوان عدالت اداری رسیدگی می‌شود. پس از وصول شکایت مراحل دادرسی در دیوان طبق آئین دادرسی ویژه این دیوان رسیدگی می‌شود و در صورت نیاز به جلب نظر کارشناس یا توقف عملیات اجرایی که منجر به صدور قرار تأمین می‌شود نیز طبق این قانون عمل می‌شود؛ در نهایت آرای شعب دیوان عدالت اداری ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ به ذی‌نفع قابل اعتراض در شعب تجدید نظر دیوان است.

۲- بیان مساله :

شهرداری در صورت نیاز به طرح دعوا با عنایت به ماده ۳۲ قانون آئین دادرسی مدنی ضمن معرفی نماینده یا وکیل قانونی مطالبات خود را پیگیری می‌کند، اما شهروندان ممکن است در پیگیری موارد اختلاف با شهرداری به دلیل جهل به قانون یا آگاهی کمتر، با مشکل مواجه می‌شوند.

یکی از مهم‌ترین و اثرگذارترین دستگاه‌های اجرایی در زندگی روزمره شهروندان، شهرداری است. شهروندان زیادی روزانه برای اخذ مجوزهای شهری، پرداخت عوارض یا شکایت از وضعیت آسفالت، حمل و نقل و آبگرفتگی معابر به شهرداری مراجعه می‌کنند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

قانونگذار در بند ۲۰ ماده ۵۵ و مواد ۷۷ و صد قانون شهرداری‌ها صراحتاً و دیگر مواد و تبصره‌های این قانون تلویحاً، وظایف گوناگونی را بر عهده این دستگاه قرار داده است، طبیعتاً گستردگی وظایف این دستگاه اجرایی زمینه تعارض حقوق و منافع و بروز اختلاف با شهروندان و دیگر دستگاه‌ها را نیز افزایش می‌دهد.

ولیکن با توجه به سهل انگاری که در زمان رسیدگی مورد برخی از پرونده‌ها در کمیسیون ماده صد قانون شهرداری به وقوع می‌پیوندد که می‌تواند ناشی از تراکم پرونده‌های در حال رسیدگی باشد و یا اینکه مالک نتوانسته باشد آنطور که شایسته است به دفاعیات و شرح و بسط موضوع بپردازد و نهایتاً "موجبات قطعی شدن رای کمیسیون ماده صد و گره افتادن در فرآیند صدور گواهی ساختمانی اعم از مفاصا حساب، عدم خلاف و پایانکار خواهد گردید. در اینجا مستاصل شده و حتی که قانونگذار برای وی قائل شده، طرح شکایت در دیوان عدالت اداری است.

۳- اهمیت تحقیق :

نحوه ی ارائه دفاعیه و نقص دفاعیات شهرداری در اینگونه موضوعات و اثبات وقوع تخلف و بایستی به گونه ای باشد که بتواند موجبات نقض رای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری را فراهم آورد.

در این تحقیق، نمونه ای از موارد تخلف کسری پارکینگ و دفاعیات شاکی و مشتکی عنه (شهرداری) مورد بررسی و نقد قرار گرفته است. و از جوانب مختلف چگونگی دفاع شاکی و مشتکی عنه در فرآیند رسیدگی در کمیسیون ماده صد قانون شهرداری و طرح شکایت در دیوان عدالت اداری که واجد آثار حقوقی و تکلیفی است با نثری روان، به نگارش درآمده است. و به بررسی نقش دیوان عدالت اداری در خصوص احقاق حقوق مالکان در جریان رسیدگی پرونده تخلفات ساختمانی در کمیسیون ماده صد قانون شهرداری (نمونه ی موردی : شکایت شاکی در خصوص تخلف کسری پارکینگ به طرفیت شهرداری) پرداخته است.

۴- ادبیات تحقیق :

تعریف بزه دیده، شاکی و مدعی خصوصی^۱ :

بزه‌دیده شخصی است که از وقوع جرم متحمل ضرر و زیان می‌گردد و چنانچه تعقیب مرتکب را درخواست کند، «شاکی» و هرگاه جبران ضرر و زیان وارده را مطالبه کند، «مدعی خصوصی» نامیده می‌شود.

دیوان عدالت اداری:

طبق اصل یکصد و هفتاد و سوم قانون اساسی، به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مأمورین یا واحدها یا آیین نامه های دولتی و احقاق حقوق آنها، دیوانی به نام "دیوان عدالت اداری" زیر نظر رئیس قوه قضائیه شکل گرفته

ماده ۱۰ (ق.آ.د.ک)^۱

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

است. طبق قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ که در حال حاضر، قانون حاکم بر دیوان عدالت اداری است، دیوان به عنوان مرجعی قضایی که صرفاً در تهران مستقر است، متشکل از شعب بدوی، تجدید نظر، هیأت عمومی و هیأت های تخصصی می باشد. البته به منظور تسهیل در دسترسی مردم به خدمات دیوان، دفاتر اداری دیوان در مراکز استانها شکل گرفته که وظیفه ثبت درخواست ها و دادخواست های شاکیان و ارشاد و معاضدت قضایی آنها را برعهده دارند.

شیوه رسیدگی در شعب دیوان عدالت اداری :

شکایات از تصمیمات و اقدامات واحدها و مأموران دولتی و همچنین شکایات از تصمیمات و آراء قطعی هیأت ها و کمیسیون های اداری و شکایات استخدامی کارکنان دولت و برخی نهادها و دستگاههای عمومی و اجرایی کشور توسط شعب دیوان مورد رسیدگی قرار میگیرند. رسیدگی در شعب دیوان، مستلزم تقدیم دادخواست است. شکات میتوانند دادخواست خود را از طریق دفاتر خدمات الکترونیک قضایی یا دفاتر استانی دیوان تسلیم نمایند. شعب دیوان به شکایتی رسیدگی می کنند که شخص ذی نفع یا وکیل یا قائم مقام یا نماینده قانونی وی، رسیدگی به شکایت را برابر قانون، درخواست کرده باشد. شعب دیوان میتوانند در صورتی که تصمیمات و اقدامات موضوع شکایت، موجب تضییع حقوق اشخاص شده باشد، حکم مقتضی مبنی بر نقض رأی یا لغو اثر از تصمیم و اقدام مورد شکایت یا الزام طرف شکایت به اعاده حقوق تضییع شده صادر نمایند. لازم به ذکر است که رسیدگی به پرونده در موارد صدور دستور موقت خارج از نوبت خواهد بود.

شهرداری :

شهرداری در ایران یک نهاد اجرایی محلی است. وظیفه این سازمان، مدیریت شهر است که شامل پاکیزه نگهداشتن، حمل زباله های شهری، صدور مجوزهای ساخت و ساز، دریافت عوارض است. در شهرداری ها کمیسیون های مختلفی از جمله کمیسیون ماده صد و کمیسیون ماده ۷۷ وجود دارد که تلاش میکنند تا قوانین شهرداری طبق آیین نامه ها پیش رود.

کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری :

مرجعی است برای رسیدگی به تخلفات ساختمانی از لحاظ ضوابط شهرسازی و ایمنی است. اگر شهروندان که در ساخت و ساز دست دارند در حوزه ساختمان سازی مرتکب تخلفی شوند، این تخلف در کمیسیون ماده صد مورد رسیدگی قرار می گیرد. ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها از ۱۱ تبصره تشکیل شده است.

مرجع شکایت از تصمیم های قطعی کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری:

آرای قطعی کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری مطابق بند ۲ ماده ۱۰ دیوان عدالت اداری قابل شکایت و اعتراض در دیوان عدالت اداری می باشد.

مفهوم حق :

حق یک معنای جامع دارد و چند معنای خاص؛ معنای جامع آن مشترک میان همه معانی است و آن، چنانکه خواهد آمد، به معنای ثابت و الا معنای خاص مراد است. حق معنای جامعی دارد که اگر به شکل مصدری استعمال شود، به معنای «ثبوت» است و اگر به صورت وصفی به کار رود، به معنای «ثابت» است. معنای خاص و جزئی آن، که از راه تقابل فهمیده می‌شود بدین قرار است که گاهی حق در برابر «باطل» قرار می‌گیرد مثل:

«جاء الحق و زهق الباطل»^۱

«قل جاء الحق و ما یبدؤ الباطل و ما یعید»^۲

و گاهی در برابر «ضلال و گمراهی» قرار می‌گیرد، مثل:

«ما ذا بعد الحق الا الضلال»^۳

و گاهی در مقابل «سحر و جادو» می‌آید، که مصداق باطل‌اند، مثل:

«ما جئتم به السحر ان الله سیبطله»^۴

و گاهی در مقابل «هوی» است، مثل:

«ولو اتبع الحق اهواءهم لفسدت السموات و الارض»^۵

در این بحث، هیچ یک از معانی یاد شده مورد نظر نیست. حق معنای دیگری هم دارد که مقصود ما در اینجا همان است و آن عبارت است از معنایی که در برابر «تکلیف» واقع است. حق، در این معنی چیزی است که به نفع فرد و بر عهده دیگران است و تکلیف آن چیزی است که بر عهده فرد و به نفع دیگران است. به بیان دیگر، حق «برای فرد محق و مستحق» است و تکلیف «بر فرد مکلف». تکلیف فتوا بردار است اما حق فتوا بردار نیست. نکته دیگر این که اصل حقوقی حاکم، آن است که حق هر موجودی، متناسب با ماهیت آن موجود است. اگر برای طبیعت، بی جان حقی قائل شویم، متناسب با ماهیت آن است و اگر حقی برای حیوان قائل باشیم، متناسب با ماهیت حیوانی است و اگر سخن از حق انسان بود، حق او متناسب با ماهیت او است و اگر از حق خداوند صحبت می‌کنیم، متناسب با هویت قدسی او خواهد بود. بی تردید حق طبیعت با حق حیوان تفاوت دارد و حق طبیعت و

^۱ اسراء: ۸۱

^۲ سباء: ۴۹

^۳ یونس: ۳۲

^۴ یونس: ۸۱

^۵ مؤمنون: ۷۱

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

حیوان، با حق انسان متفاوت است و همه این حقوق با حقوق خداوند فرق دارد؛ چون ذات و هویت این موجودات با هم متفاوت است.

بنابراین، در تبیین و تحلیل مفهوم «حق» باید به دو نکته توجه کرد:

- حق، چیزی است در برابر تکلیف

- چیزی حق است که با حقیقت‌شیء و واقعیت‌های پیرامونی‌اش هماهنگ باشد و این نکته اساسی‌تر است

۵- پیشینه‌ی تحقیق :

در تحقیقات مقدسی (مقدسی، میثم، ۱۴۰۱) در خصوص حقوق مالکانه، به این نکته اشاره نموده است که دستگاه‌های اجرایی از جمله آنها شهرداری‌ها در تملک املاک و نحوه خرید و تصرف این گونه املاک، بعضاً با سوء استفاده از اختیارات قانونی که دارند، باعث تضییع حقوق مالکانه می‌شوند. حتی بعضاً علاوه بر تحدید مالکیت، موجب سلب مالکیت مالکان نیز میشوند. که خود گویایی بی‌عدالتی و اجحاف بر مردم در این موارد می‌باشد. گسترش شهرنشینی امروزه، یک واقعیت مسلم است. این حقیقت، دارای این نتیجه منطقی است که شهرها به سرعت گسترش می‌یابند و شهرداری‌ها نیز باید همگام با این توسعه حرکت کرده و طرح‌های لازم عمرانی را به اجراء در آورند. اجرای طرح‌های عمومی در بسیاری از موارد با حقوق مالکانه اشخاص برخورد دارد. قوانین درصدد بر آمده اند تا تعارض حقوق عمومی و حقوق مالکانه را به بهترین شکل حل و فصل نمایند. این کوشش، به ایجاد نظامی انجامیده که شایسته است ابعاد آن مورد بررسی و واکاوی قرار گیرد.

علیزاده (علیزاده باغانی، فاطمه، ۱۴۰۱) پیرامون تحقیقات خویش در خصوص مدل شهرهای حقوق بشری و مفهوم شهرها و شهرداری‌های حقوق بشری، عنوان میدارد: شهرنشینی انبوه و رشد شهرهای موجود و نوظهور با قدرت اقتصادی و سیاسی قابل توجه ممکن است پیامدهای گسترده‌ای برای حقوق بشر داشته باشد. بزرگترین این شهرها - معروف به "کلان شهرها" - بیشتر در کشورهای در حال توسعه هستند و خواهند بود. هجوم انبوه مردم به شهرها در برابر پس زمینه‌ای از تحولات ژئوپلیتیک، اقتصادی، اجتماعی و فناوری صورت می‌گیرد که در کنار هم چالش‌ها و فرصت‌های جدیدی را برای رژیم جهانی حقوق بشر و زندگی روزمره مردم ایجاد می‌کنند. سازمان‌های غیردولتی حقوق بشر برای اینکه موثر و معنادار باشند، باید عواقب جهانی را که تا سال ۲۰۵۰ دو سوم جمعیت جهان در شهرها زندگی می‌کنند، درک کرده و پیش‌بینی کنند.

تحقیقات نصیری (نصیری، علی، ۱۴۰۱) به رابطه حقوق شهروندی و مدیریت شهری پرداخته است. بدینگونه که بر این باور است: قوانین و مقررات شهری در خصوص شهروندان و احقاق و ارتقای حقوق آنان را میتوان به عنوان یکی از مهم‌ترین نقاط اتصال بین مدیریت شهری و شهروندان قلمداد می‌شود. عناصر اصلی مدیریت شهری در پرتو قوانین و مقررات شهری ضمن تعریف نقش برای خود و سایر اعضا می‌توانند شهروندان را در اداره امور مشارکت دهند و مفهوم شهروندی را محقق سازند. حقوق

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

شهروندی آمیخته است از وظایف و مسئولیت های شهروندان در قبال یکدیگر، شهر و دولت یا قوای حاکم و مملکت و همچنین امتیازاتی که وظیفه آن حقوق بر عهده مدیران شهری (شهرداری)، دولت یا به طور کلی قوای حاکم می باشد. به تعبیر بهتر بازیگران عناصر اصلی مدیریت شهری در پرتو قوانین و مقررات شهری ضمن تعریف نقش برای خود و سایر اعضا می توانند شهروندان را در اداره امور مشارکت دهند و مفهوم شهروندی را محقق سازند. نتایج بررسی مجموعه مقررات شهری و طرح های توسعه و عمران مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران از تاریخ تاسیس تاکنون، حاکی است که متاسفانه چنین رویکردی در مجموعه ضوابط و مقررات عمومی شهری کمتر دیده شده است.

تحقیقات خانم رستمی و همکاران (رستمی ، پروین ، ۱۴۰۱) در خصوص موضوع عوامل موثر بر آگاهی از مفهوم حقوق شهروندی به فرد اجازه دخالت آگاهانه در سرنوشت و شهروندی فعال در مدیریت شهری مبتنی بر این است که آگاهی از حقوق شهروندی خود را می دهد و به احقاق حقوق و ارتقا سطحزندگی بهتر او و دیگر اعضای جامعه منجر می شود. یکی از مشکلات بزرگ شهرداری های ایران بویژه کلانشهرهای مثل شیراز، ناآگاهی شهروندان از مقررات و قوانین و رعایت نکردن آن و همچنین رعایت نکردن حقوق شهروندان از سوی سازمان ها و ادارت شهرداری و یا نبود قوانین در این زمینه است. یکی از نشانه های جامعه پایدار، است، شهروندان و شهرداری ها حقوقی متقابل نسبت به هم دارند. بنابراین در این پژوهش با هدف تحلیل رعایت حقوق شهروندی صورت پذیرفت. داده شهرداری شیراز بر شهروندی فعال در مدیریت شهری بین ساکنان منطقه پنج نقش آگاهی از حقوق شهری های مورد نیاز از دو روش اسنادی و پیمایشی گردآوری شده است. حجم نمونه این مطالعه با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۳ نفر برآورد گردد و واحد پژوهش در این تحقیق فرد می باشد. داده های گردآوری شده از طریق پرسشنامه با استفاده از آزمون های مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج SPSS آمار توصیفی و استنباطی از جمله آزمون همبستگی و .. با به کارگیری نرم افزار و رابطه معنی دار مثبت بین میزان آگاهی از حقوق شهری این تحقیق نشان می دهد که سطح آگاهی ساکنان منطقه پنج بیشتر بوده مشارکت عال آنها با نهادهای مدیریت شهری است. به این معنی که هر چه میزان آگاهی ساکنان از حقوق شهری است، مشارکت فعال تری با مدیریت شهری داشته اند، همچنین نتایج تحقیق بیانگر وجود رابطه مثبت معنی دار بین میزان آگاهی و متغیرهای جنسیت، سن، سطح تحصیلات، میزان درآمد و مدت اقامت و عدم وجود رابطه معنی دار بین ساکنان از حقوق شهری . دو متغیر تاهل بودن ساکنان با مشارکت فعال در فعالیت ها و پروژه های شهرداری است

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

تحقیقات اکبرپور (اکبرپور، حمزه، ۱۴۰۰) در خصوص تبیین متغیرهای قوانین و مقررات، پاسخگویی، شفافیت و قانونمندی نهاد یا مدیریت شهری شهرداری در حقوق و انتظارات شهروندی نشان داده است که همه متغیرهای مستقل تحقیق که شامل شهرداری در متغیر وابسته یعنی حقوق و انتظارات شهروندی با سطح معنی دار کمتر از قانونمندی، مسئولیت پذیری و پاسخگویی و شفافیت ۰/۰۱ تاثیرگذار نشان داده شده اند

۶- یافته های پژوهش :

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

با توجه به بررسی پیشینه ی پژوهش ، کمتر به مسائل تخلفات ساختمانی در حوزه ی حقوق پرداخته شده است و با توجه به نگاه تخصصی تر به حوزه ی عملکردی دیوان عدالت اداری نسبت به رفتار شهرداری و کمیسیون ماده صد ، مرجع تظلم خواهی از نظام اداری ایران پرداخته است . و نمونه ی موردی پرونده ی تخلفات ساختمانی با محوریت کسری پارکینگ پرداخته می شود که محتوای دفاعیات صحیحه ی مالک بدین شرح بوده که مبتنی بر یافته های پژوهش نمونه ی موردی است:

با ملاحظه شکوائیه شاکی محترم پرونده مشهود است که از سوی شاکی طرف شکایت ۱-۶ شهرداری مدعی شده است که «اولا»: شهرداری منطقه اعلام گردیده در حالی که شهرداری منطقه فاقد شخصیت حقوقی مستقل می باشد و می بایستی شهرداری ... طرف شکایت در نظر گرفته می شده است اگر چه دادخواست ارسالی از سوی ان شعبه محترم به عنوان شهرداری مشهود می باشد ، با توجه به اینکه پرونده حسب طرح موضوع پرونده ی . لذا به نظر می رسد که شکوائیه از نظر شکلی دارای ایراد می باشد تخلفات ساختمانی در کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ها مطرح گردیده و منجر به رای صدور رای کمیسیون ماده صد شده است و مستندات پرونده در حین رسیدگی پرونده ، مورد توجه کمیسیون ماده صد قانون شهرداری و شهرداری منطقه صورت نگرفته است لذا اعتراض و شکایت به طرفیت شهرداری و رای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ، صحیح اقامه شده ، لذا شکایت اینجانب وارد است و ایرادی بر این موضوع وارد نیست .

۲-۶ شهرداری در بند دفاعیه ی خویش عنوان نموده: «ثانیا»: ملک مورد نظر شاکی دارای مجوز شروع عملیات ساختمانی سال ۱۳۹۹ می باشد که طی آن از سوی شهرداری اقدام به صدور مجوز به صورت ۶ طبقه در ۹ واحد شده است اما برخلاف مجوز صادره و نص صریح ماده ۱۰۰ قانون شهرداری علی رغم برخورد مامورین شهرداری ، از سوی مالک اقدام به انجام تخلفات ساختمانی با در نظر گرفتن تبعات ناشی از انجام تخلف می گردد که بر این اساس و مطابق قاعده فقهی اقدام ، تبعات ان با وی می باشد علی ایحال پس از احراز وقوع تخلف پرونده به کمیسیون ماده صد ارسال می شود و طی آن از سوی کمیسیون بدوی و تجدید نظر ماده صد از بابت طبقه مازاد - زیر بنای بدون پروانه - پیشروی طولی و مشرفیت با در نظر گرفتن سال وقوع تخلف (سال ۱۳۹۹) حکم به پرداخت جریمه ای متوسط مستند به تبصره های ۲ و ۴ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری صادر می گردد و از بابت احداث واحد های مازاد بر مجوز - عدم عقب نشینی (طبقه ۵ و ۶) و پیش آمدگی (طبقه ۵) مستند به تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری به جهت احراز تخلف از اصول شهرسازی رای به قلع تیغه های جدا کننده و تقلیل واحد ها و سایر تخلفات فوق الذکر صادر می گردد و نهایتا "نیز از بابت کسری پارکینگ انجام شده در نتیجه انجام تخلفات ساختمانی (۳ جای پارک) و بدلیل امکان تامین پارکینگ مستند به تبصره ۱ و مفهوم مخالف تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری رای به تامین پارکینگ صادر گردیده است. « ولیکن موضوع اساسی که در زمان رسیدگی پرونده در کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ، مورد غفلت و عدم توجه شعبه ی رسیدگی کننده ی کمیسیون ماده صد قرار گرفته است بدین شرح هستند :

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۱-۲-۶: عدم توجه به صورتجلسه ی هیات پارکینگ شهرداری مبتنی بر تایید ۱۱ جای پارک مستقل است (در محتویات پرونده) که با توجه به اینکه ، تعداد واحدهای موجود ساختمان ۱۱ واحد بوده و تعداد پارکینگ تامین شده نیز ۱۱ واحد می باشد ، اساساً " ۷۵ مترمربع معادل سه جای پارک وجود خارجی نداشته است ولیکن شهرداری در لایحه ی کمیسیون ماده صد ، سه کسری پارکینگ لحاظ نموده ولیکن، علی رغم اینکه صورتجلسه ی هیات پارکینگ مذکور در محتویات پرونده موجود بوده است ، اعضای شعبه ی مربوطه ی کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ، به این مهم توجهی ننموده اند و رای به تامین پارکینگ مورد نیاز و تقلیل واحدهای موجود و قلع تیغه های جداکننده داده است. بنابراین با توجه به اینکه صورتجلسه ی هیات پارکینگ پیوست که قبل از صدور رای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ، تنظیم و مورد تایید قرار گرفته است دلالت بر تامین پارکینگ مورد نیاز قبل از صدور رای کمیسیون ماده صد دارد لذا اساساً " زمینه ی نقض بند های مرتبط به تامین کسری پارکینگ و قلع تیغه های جداکننده و تقلیل واحدها را فراهم شده است و در این زمینه ، هم تخلف شهرداری در خصوص عدم ارائه ی گزارش صحیح به کمیسیون ماده صد می تواند مطرح باشد و هم اینکه لزوم نقض رای کمیسیون ماده صد مورد شکایت را تجویز می نماید .

۲-۲-۶ مانوری که شهرداری منطقه در زمان طرح پرونده در کمیسیون ماده صد قانون شهرداری و همچنین در لایحه ی دفاعیه ی خویش در پرونده ی مطروحه در دیوان عدالت اداری ارائه داده است بیانگر اینست که با بزرگنمایی موضوع کسری پارکینگ ، هم شعبه ی رسیدگی کننده در ماده صد قانون شهرداری را مجاب به صدور رای قلع تیغه های جداکننده و قلع بنا و تامین کسری پارکینگ نموده است و هم اینکه در دفاعیه در دیوان عدالت اداری ، خویش را چنان حق به جانب جلوه داده است که شعبه ی بدوی دیوان عدالت ، ناگزیر به صدور حکم رد شکایت مالک شده است و این امر سبب تضییع حقوق اینجانب و عدم جاری شدن حق شده است. چرا که در صورت عدم گزارش کسری پارکینگ در لایحه ی کمیسیون ماده صد ، کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ها می توانست با دست بازتری نسبت به صدور حکم به جریمه صادر نماید.

۳-۲-۶ بند یک رای تجدید نظر مورد شکایت در خصوص محکومیت به پرداخت جریمه بوده و با توجه به اینکه ارزش اسکلتهای سال ۱۳۹۹ ، معادل ۲۴/۲۴۱/۱۴۰ ریال منظور گردیده و ترانس ضریب ارزش اسکلتهای ، بین ۰.۵ تا ۳ بوده لذا اعمال ضریب ۲ ، آنچنان ضریب متوسط هم تصور نمی شود به عبارتی برای ۱۰۷,۶۶ مترمربع پیشروی طولی مازاد از ۱۰ درصد و ۶,۵۱ مترمربع زیربنای طبقه ی اضافه (مازاد خرپشته) ، جریمه ای معادل حدود ۴۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال برای هر مترمربع ، جریمه صادر شده است که باز هم می توانست جریمه ای مناسب تری را در نظر بگیرند .

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۴-۲-۶ در صورتجلسه و تاییدیه ی هیات پارکینگ به صراحتاً " قید گردیده است که با عنایت به مرحله بهره برداری و با توجه به پیشروی صورت گرفته ، در صورت اخذ مجوزات لازم بابت پیشروی صورت گرفته در پلاک از قبیل رای کمیسیون ماده ، پروانه ساختمان و ... و با عنایت به جانمایی و چیدمان انجام شده و تصاویر و فیلم پیوست در صورت اخذ تائیدیه آتش نشانی بابت رعایت ایمنی ، تسهیل در رفت و آمد ساکنان و دسترسی کافی به تاسیسات ایمنی و ... مشروط به اخذ تعهد محضری از مالک جهت عدم شکایت مالکین فعلی و آینده مبنی بر رضایت از پارکینگ متعلق به خودرو و سلب هر گونه ادعای در خصوص وجود مزاحمت در فضای پارکینگ و ارائه رضایت نامه کتبی از مالکین فعلی جهت عدم شکایت بابت جای پارک ، تعداد یازده (۱۱) جای پارک مورد تایید است. لذا با توجه به اینکه در خصوص پیشروی طولی مازاد از ۱۰ درصد و ... که در بند یک رای تجدید نظر رای به جریمه صادر شده و مالک هیچ اعتراضی به هیات پارکینگ ننموده و حاضر به ارائه ی تعهد محضری در خصوص هرگونه شکایات احتمالی در آتی شده است و در رای کمیسیون ماده صد هم در اینخصوص رای جریمه صادر شده ، بدیهی است که اعلام ۷۵ متر کسری پارکینگ معادل سه واحد به کمیسیون ماده صد ، عملی مغرضانه و ظالمانه بوده و سبب سرگردانی مالک شده است و تنها دیوان عدالت را بعنوان یاور خویش در خصوص این ظلم شهرداری ، دانسته است لذا هم شرع و عقل نیز ضرورت نقض رای معترض عنه ، را ایجاب می نماید.

۵-۲-۶ پروانه های ساختمانی پلاک های مجاور نیز حکایت از این داشته که صرفاً " قطعات مجاور می بایست عقب نشینی را در طبقه ی ششم بالای همکف رعایت نمایند ولیکن متاسفانه در پرونده ی مالک طبق مجوز شروع عملیات ساختمانی الزام به رعایت عقب نشینی در طبقات پنجم و ششم شده است لذا عدم رعایت قاعده ی عدالت در اعطای مجوز ساختمانی و پروانه ساختمانی توسط شهرداری محرز به نظر می رسد و با توجه به اینکه سطوح اعطایی یکسان بوده ، عدم رعایت عدالت و انصاف در صدور پروانه ی ساختمانی ، امری پسندیده محسوب نمیشود . ضمن اینکه اجرای طبقات سازه با سطح و سطوح یکسان ، سبب زیبایی بصری بیشتری میشود و شاید هم اینگونه پروانه می دهند که مالک را به سبب نوعی اجرای سازه ، مجبور به ارتکاب تخلف ساختمانی نمایند.

۶-۲-۶ با توجه به اینکه تخلفات ساختمانی شامل ۳۰ مترمربع عقب نشینی جانبی در طبقه ی پنجم و ۹,۸۵ مترمربع پیش آمدگی غیر مجاز در طبقه ی پنجم ، و ۲,۵ مترمربع عدم رعایت عقب نشینی جانبی در طبقه ی ششم ؛ که حکم به قلع بنای آن صادر شده است لازم به توضیح است که نظر به عرض ۱۰ متری قطعه ، میزان عدم رعایت عقب نشینی جانبی در طبقه ی پنجم معادل حدود سه متر طول و پیش آمدگی غیر مجاز معادل متوسط یک متر طول است و عدم رعایت عقب نشینی جانبی در طبقه ی ششم معادل ۰,۲۵ متر است برای چنین متراژ طول کمی ، کمیسیون محترم ماده صد حکم به قلع بنا صادر نموده که به حتم منشا در کسری پارکینگ داشته است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۶-۲-۷ طبق مشروح توضیحات بند قبلی و با توجه به مقادیر بسیار کم تخلف ساختمانی در این بند سه رای کمیسیون ماده صد معترض عنه و با توجه به اینکه ماموران شهرداری از وقوع تخلف ساختمانی در زمان اجرای ساختمان ، جلوگیری موثری ننموده اند لذا مسئولیت تبصره ۷ ماده صد قانون شهرداری ، متوجه ماموران شهرداری شده و حکایت از اهمال ماموران شهرداری در انجام وظایف محوله و جلوگیری به موقع از تخلف دارد و حال که ساختمان ساخته شده و صورتجلسه ی هیات پارکینگ نیز ، به بهره برداری ساختمان تصریح نموده است لذا صدور رای قلع بنا برای چنین مترائز ناچیز ، اجحاف می باشد ضمن اینکه علاوه بر عدم امکان اجرای رای ، سبب نقصان استحکام بنای سازه را فراهم می آورد و سبب نازیبایی بصری سازه نیز می شود .

۶-۲-۸ گواهی استحکام بنای سازه توسط مهندس ناظر تایید شده لذا از نظر فنی ، مورد تایید بوده و نمی تواند مشمول بند یک تبصره ماده صد شود.

۶-۲-۹ دارای پروانه ساختمانی بوده و تخلف ساختمانی صورت گرفته (اضافه مترائز ناچیز) در حد عرف تخلف ساختمانی بوده و صرفاً " همسانی سطح طبقات بوده است لذا با عنایت به دارا بودن کاربری مصوب مسکونی طبق طرح تفصیلی ملاک عمل و همچنین صدور سابقه ی پروانه ی ساختمانی برای این قطعه و قطعات مجاور آن ، از نظر بهداشتی و شهرسازی ، منعی نداشته و مشمول تبصره یک ماده صد قانون شهرداری نمی شود.

۶-۲-۱۰ با توجه به تامین پاکینگ مورد نیاز یعنی تامین جای یازده پارک خودروی مستقل طبق صورتجلسه و صدور رای جریمه برای تخلفات ساختمانی شامل پیشروی طولی وفق بند یک رای مزبور ، دیگر موضوع کسری پارکینگ و تقلیل واحدها به تعداد مجاز ، نمی تواند محلیتی داشته باشد زیرا این بند رای مرتبط با موضوع کسری پارکینگ بوده است و بنا به گواه صورتجلسه ی هیات پارکینگ ، از ابتدای امر نیز با توجه به چیدمان خودرو در محل و کنترل موضوع توسط هیات پارکینگ منطقه ، کسری پارکینگ وجود نداشته و توضیحات ذیل صورتجلسه ی هیات پارکینگ نیز ، با صدور رای جریمه وفق بند ۱ رای تجدید نظر کمیسیون ماده صد قانون شهرداری یعنی صدور رای جریمه ، محقق شده است .

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۳-۶- شهرداری در بند دفاعیه ی خویش در خصوص ، اعلام نموده است « ثالثا :با توجه به شکوائیه تقدیمی شاکی پرونده مشهود است که از سوی مشارالیه دلیلی محکمه پسند برای نقض رای کمیسیون ارائه نشده است و با طرح ادعا های فاقد مبنا و غیر مرتبط سعی در نقض رای کمیسیون شده است آنچه محرز و مسلم است انجام تخلفات مغایر مجوز ساختمانی و طرح مصوب و ضوابط شهرسازی می باشد که در نتیجه آن اعضای محترم کمیسیون نسبت به مواردی که امکان اخذ جریمه بوده تصمیم گیری بر اساس سال وقوع تخلف نموده اند و نسبت به سایر موارد نیز با توجه به موازین قانونی و تعیین مصادیق تخلف و مبنای قانونی رای قلع و تامين پارکینگ تصمیم گیری شده است بدیهی است در صورتی که مبلغ جریمه از نظر شاکی سنگین و نفعی در نتیجه این تخلفات عاید وی نمی شود ایشان می توانند با رفع تخلفات از پرداخت جریمه خودداری نمایند و در این راستا شهرداری اصراری به اخذ جریمه نخواهد داشت ضمن آن که در نتیجه افزایش واحد ها بصورت غیر مجاز کسری پارکینگ فراهم شده که می بایستی این تیغه ها قلع شود و در طبقات ۵ و ۶ نیز پیش آمدگی غیر مجاز و عدم رعایت عقب نشینی مرتفع شود و همچنین لحاظ نمودن کسری پارکینگ نیز که در آراء متعدد هیات عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص مجتمع های مسکونی مد نظر قضات محترم بوده است که در نتیجه عدم تامین آن موجبات اشغال معابر عمومی و بروز ترافیک و همچنین بروز اختلافات میان ساکنین فراهم خواهد شد.

در پایان با عنایت به مراتب مذکور و از آن جایی که رای صادره صحیحا " صادر و از سوی شاکی دلیلی محکمه پسند برای نقض رای کمیسیون ارائه نشده است»

ولیکن مالک تمامی دفاعیات ارائه شده از ناحیه ی خویش ، محکمه پسند دانسته و بر این ادعاست که دلایل و موجبات نقض رای تجدید نظر معترض عنه را فراهم آورده و تمامی ادعاهای صورت گرفته از سوی اینجانب ، دارای مبنای حقوقی است. . با طرح مجدد موارد ذیل در مستندات و دفاعیات خویش در دیوان عدالت اداری ، با استناد به :

* تاییدیه ی استحکام بنا توسط مهندس ناظر و دارا بودن پروانه ساختمانی و مجوز شروع مجوز ساختمانی ، حکایت از این دارد که مالک فردی قانونمند است

* چنانچه سطح و سطوحی خارج از کاربری مصوب طرح تفصیلی به ملک و املاک مجاور طی پروانه ی ساختمانی اعطا شده است تماما" با موافقت شهرداری بوده و تمامی حق و حقوقات مربوطه را از استیفا نموده است.

* تخلفات ساختمانی جزئی که عرف تخلف ساختمانی در محدوده صورت می گیرد بالاخص در خصوص عدم رعایت عقب نشینی ، تخلفی است که توسط سایر املاک و قطعات نیز به انجام رسیده است و کمیسیون ماده صد ، اکثرا " با صدور رای جریمه ، موضوع تخلف را فیصله داده است لذا حتی در خصوص این تخلف نیز ، در انشای رای موضوع وحدت رویه مورد رعایت قرار نگرفته است

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

* افزایش واحدها که توسط شهرداری بسیار بزرگنمایی شده است تبدیل ۹ واحد به ۱۱ واحد مسکونی بوده و علت آن هم پیش بینی تامین پارکینگ مورد نیاز برای ۱۱ واحد مسکونی بوده که صورتجلسه ی هیات پارکینگ شهرداری نیز ، خود موید تایید ۱۱ جای پارک مستقل برای ۱۱ واحد موجود مسکونی است که متاسفانه در دفاعیات شهرداری ، این موضوع را عامداً مطرح ننموده و به نظر می رسد که آنرا از دید آن مقام محترم قضایی ، پنهان داشته اند.

* مالک اصلاً" به سال وقوع تخلف ، اعتراضی نداشته ام که شهرداری انرا در دفاعیات خویش مطرح نموده است. حتی بند یک رای تجدید نظر نیز انچنان مورد اعتراض نمی باشد ولیکن جریمه ای مناسب تر می تواند از مشکلات عدیده اقتصادی اینجانب بکاهد و حتی المقدور برای پرداخت جریمه ، دچار مشقت نشوم. اعتراض اساسی اینجانب به بندهای ۲ و ۳ و ۴ رای تجدید نظر می باشد که به ناحق صادر شده است

* ادله ی شهرداری مبتنی بر اینکه ، « چنانچه شاکی نمی تواند جریمه را پرداخت نماید » بسیار مضحک بوده چرا که اولاً" امکان جمع اوری و تخریب تخلف ساختمانی به لحاظ سازه ای و نحوه آنی اجرای ساختمان و به لحاظ فنی و استحکام بنا مقدور نمی باشد در ثانی هزینه ی مقاوم سازی بعدی و تخریب و ضرر و زیان های وارده بسیار بیشتر از مبلغ جریمه در بند ۱ رای تجدید نظر است.

* با توجه به اینکه طبق صورتجلسه ی هیات پارکینگ(دایر بر تامین پارکینگ مطابق تعداد واحد های موجود یعنی یازده واحد مسکونی ، و بند یک رای کمیسیون ماده صد مبنی بر محکومیت به پرداخت جریمه در خصوص تخلف پیشروی طولی که به نوعی با تامین پارکینگ در ارتباط نزدیک است . تماماً" حکایت بر عدم صحت کسری پارکینگ داشته است که خلاف ادله ی شهرداری می باشد و جای تعجب دارد که صورتجلسه ی هیات پارکینگ دلالت بر تامین پارکینگ مورد نیاز داشته ولیکن لایحه ی شهرداری در کمیسیون ماده صد و دیوان عدالت اداری ، همچنان به ناحق کسری پارکینگ را عنوان نموده اند که پر واضح است که موضوع کسری پارکینگ ، صحت و مصداق ندارد.

و نهایتاً" بنا به قاعده های عدالت و مساوات و همچنین استناد به قاعده ی لاضرر و لاضرار ، و این موضوع که در اسلام ، ضرر مشروعیت نداشته و شهرداری نیز نمی تواند موجب ضرر رساندن به دیگران با دستاویز قرار دادن مصادیق غیر واقعی و.... شود خواستار نقض رای کمیسیون ماده صد معترض عنه شده است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

آنچه از نحوه ی دفاعیات طرفین بر می آید اینست که هر دو طرف می خواهند حقانیت خویش را به اثبات برسانند و از نکته هر یک که نگاه کنیم می کنیم که دفاعیات به صورت صحیح و منطقی ارائه شده و هریک نیز در مقابل ، سعی در ناحق جلوه دادن طرف خویش می باشند که این خود ماهیت و خاصیت شکایت و طرفین دعوی در محاکم می باشد. و آنچه مبرهن است اینست که دفاعیات شهرداری ، در نگاه کلی و شکلی صورت گرفته ولیکن دفاعیات مالک به محتوای تخلف و اساساً نا وارد دانستن موضوع تخلف کسری پارکینگ که منشاء صدور آرای دیگر است پرداخته است. و در نهایت این دیوان عدالت اداری است که می تواند در شعب بدوی و تجدید نظر خود ، به موضوع رسیدگی کرده و رای مقتضی را صادر نماید. لذا ورود دیوان عدالت اداری به تصمیمات و آرای صادره ی کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ، می تواند باعث احقاق حقوق مالکین و یا حتی شهرداری گردد. نمونه ی فوق مصداق مشت نمونه ی خروار نیست و تنها به صورت نمونه ی موردی در خصوص چگونگی دفاعیات طرفین و نقش حساس دیوان عدالت که حرکت بر لبه ی تیغ است ، پرداخته است.

۷- نتیجه گیری

دیوان عدالت اداری ، مرجع رسیدگی به تظلمات اداری ، کارکنان و دستگاه های مشمول نسبت به تصمیمات ، آرا ، بخش نامه و نحوه ی عملکرد و ... بوده که در این بین ، شهرداری ها و آرای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ها و مصوبات شورای اسلامی شهر و سهم بیشتری را نسبت به دیگر شکایات در بین دیگر دستگاه ها و ارگانها ی موضوعه ی قانون دارد. در این مقاله به نمونه ی موردی تشخیص تخلف کسری پارکینگ در جریان رسیدگی پرونده در کمیسیون ماده ، صد قانون شهرداری بوده و علی رغم اعتراض مالک به رای بدوی ، کمیسیون تجدید نظر هم معمولاً توجهی به اینگونه اعتراض ها نداشته و رای تجدید نظر مبتنی بر تایید رای بدوی صادر می نمایند. از اینرو مالکان و ذینفعان ، چاره ای جز شکایت در دیوان عدالت اداری نداشته که در صورت ارائه ی دفاعیه ای کامل و بسیط و ارائه ی امارات و دلایل محکمه پسند ، می توانند پیروز این دعوی شده و با نقض رای کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ، زمینه ی طرح مجدد پرونده را در کمیسیون همعرض و یا شعبه ی مربوطه با رعایت جمیع جهات الزام شده از سوی دیوان عدالت اداری منجمله ارجاع امر به کارشناسی رسمی و فراهم آورند و معمولاً با دقت بیشتری به پرونده ی تخلفات ساختمانی رسیدگی شده و حقوق حقه ی شاکی ، مورد احقاق قرار می گیرد. بررسی نمونه ی موردی طرح شکایت مالک در خصوص تخلف کسری پارکینگ ملک خویش که منجر به صدور رای تامین پارکینگ مورد نیاز ، تقلیل واحدها به تعداد مجاز و شده ، لذا نگاهی گذرا به کم و کیف موضوع می تواند حکایت از این داشته باشد که در این پرونده ی موردی ، دفاعیات مالک در کمیسیون ماده صد ، مورد توجه جدی قرار نگرفته و بنا به لایحه شهرداری ، رای صادر شده است لذا نقشی که دیوان عدالت اداری در نحوه ی رسیدگی به پرونده های تخلفات ساختمانی کمیسیون ماده صد قانون شهرداری ها داشته ، با ورود به شکایت و نقض رای معترض عنه ، می تواند علاوه بر اینکه دارای احقاق حق مالک یا شهرداری باشد ، می تواند دارای آثار بازدارنده ای مانند اصلاح رفتار هم از ناحیه ی مالک / شاکی و هم تدقیق در رسیدگی پرونده های تخلفات ساختمانی در کمیسیون ماده قانون شهرداری باشد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۸- پیشنهادات :

پیشنهاد می شود محققین و پژوهشگران دیگر بر روی موارد مرتبط با شهرداری از جنبه های دیگر نیز نسبت به بررسی و تحقیق به پردازند منجمله :

- تصرفات غیرقانونی اراضی خدماتی منجمله فضای باز و تفریحی توسط افراد زیاده خواه با توجه به خलाهای قانونی و تضييع حقوق عامه شهروندان
- رابطه ی ساخت و سازهای غیر مجاز و عدم رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی و تضييع حقوق عامه
- تکالیف قانونی شهروندان در خصوص رعایت حقوق شهرداری و بررسی موردی در اینگونه موارد
- بررسی ماده ۶۰۰ قانون مجازات اسلامی و قانون مسئولیت های مدنی در حوزه ی وظایف شهرداری

تشکر و قدردانی

با تشکر از صبوری همسر مهربان و همچنین قدردانی از خون شهدای انقلاب و ۸ سال دفاع مقدس و مدافعان سلامت و امنیت کشور و همچنین شهید محمد بخشی (برادر همسر مهربانم) و شهید جواد مهدی زاده امینی (پسر دایم مهربانم) ، که امنیت امروز کشورمان را مدیون ایثار و خود گذشتگی آنان و خانواده های معظمشان هستیم

مراجع:

۱. اکبرپور، حمزه، تبیین متغیرهای قوانین و مقررات، پاسخگویی، شفافیت و قانونمندی نهاد شهرداری در حقوق و انتظارات شهروندی مطالعات طراحی شهری و پژوهش های شهری، دوره ۴، شماره: ۱۷ ؛ ۱۴۰۰

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۲. رستمی، پروین و احسان جو، محمدعلی و علی مردانی، مصطفی و موسوی، سمیه، عوامل موثر بر آگاهی از مفهوم حقوق شهروندی و شهروندی فعال در مدیریت شهری (مطالعه موردی: منطقه پنج شهرداری شیراز)، هفدهمین کنفرانس ملی مهندسی عمران، معماری و توسعه شهری، بابل ۱۴۰۱
۳. علیزاده باغانی، فاطمه، شهرها و شهرداری های حقوق بشری، هشتمین کنفرانس ملی پژوهش های نوین در تعلیم و تربیت، روانشناسی، فقه و حقوق و علوم اجتماعی، شیروان، ۱۴۰۱
۴. صیری، علی، نقش مسئولیت های شهروندی در شهرداری تهران جهت تحقق حقوق شهروندی در مدیریت شهری، اولین کنگره و نمایشگاه بین المللی صنعت و بازار سازهای نوین، جزیره کیش ۱۴۰۱
۵. مقدسی، میثم، بررسی حقوق مالکانه اشخاص در قانون و مقررات شهرداری ها؛ مورد مطالعه: شهرداری دامغان، دومین کنفرانس ملی محیط زیست سالم و توسعه پایدار در پرتو حقوق شهروندی چالشها و راهبردها، شیراز ۱۴۰۱
۶. قانون شهرداری
۷. قرآن کریم

8. <http://vakilvokala.ir>
9. <https://divan-edalat.ir>
10. <https://fa.wikipedia.org>
11. <http://www.dadfarandadandish.com>